

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2025-81-40>

УДК 338.5:336.74

КОНЦЕПТУАЛІЗАЦІЯ ПІДХОДІВ ДО ТРАКТУВАННЯ СУТНОСТІ ТРАНСФЕРТНИХ ЦІН І ТРАНСФЕРТНОГО ЦІНОУТВОРЕННЯ

CONCEPTUALIZATION OF APPROACHES TO TREATING THE ESSENCE OF TRANSFER PRICES AND TRANSFER PRICING

Кузнєцов Олександр Юрійович

аспірант,

Навчально-науковий інститут бізнесу, економіки та менеджменту

Сумського державного університету

ORCID: <https://orcid.org/0009-0008-2565-4285>**Kuznyetsov Oleksandr**Academic and Research Institute of Business, Economics and Management
Sumy State University

Стаття присвячена актуальним питанням трансфертного ціноутворення в сучасних економічних умовах, оскільки воно стало невід'ємним інструментом транснаціональних корпорацій і суттєво впливає на їх фінансові стратегії. Узагальнено та систематизовано наукові підходи до його трактування, виокремлено основні концептуальні напрями інтерпретації трансфертного ціноутворення, а також представлено авторське визначення його сутності з урахуванням сучасних тенденцій та викликів. В межах дослідження обґрунтовано систему загальних та специфічних функцій, притаманних трансфертним цінам, а також визначено комплекс цілей, реалізація яких має забезпечувати ефективне трансфертне ціноутворення. Отримані результати, сформовані висновки та рекомендації можуть бути корисними керівникам транснаціональних корпорацій і підприємств, що здійснюють зовнішньоекономічну діяльність.

Ключові слова: трансфертне ціноутворення, принцип «втягнутої руки», регулювання трансфертного ціноутворення, трансфертна ціна, транснаціональна корпорація.

The article examines pressing aspects of transfer pricing within contemporary economic conditions, recognizing its role as a fundamental instrument utilized by multinational corporations and its substantial impact on corporate financial strategies. The aim of the study is to elucidate and theoretically substantiate conceptual approaches to interpreting the essence of transfer pricing. To accomplish this objective, the research systematizes and synthesizes scholarly perspectives on defining transfer pricing, identifies the principal conceptual frameworks applied in its interpretation, and presents the author's own understanding of its essence in light of current economic developments. The methodological foundation of the study includes analytical and systematization techniques for reviewing theoretical positions; logical generalization for delineating conceptual approaches; and deduction, comparison, synthesis, and analysis for formulating the author's interpretation of the examined category. Furthermore, the research justifies a set of general and specific functions characteristic of transfer prices and outlines the key objectives necessary for ensuring effective transfer pricing practices. The scientific contribution of the study is reflected in the refined conceptualization of "transfer pricing," achieved through the integration and critical assessment of contemporary interpretative approaches. Based on the conducted generalizations, transfer pricing is defined as an instrumental model for determining the value of intra-group transactions carried out between related parties within a single corporate structure. Its essence consists in establishing pricing parameters that account for the legal relationships between the participants, the economic substance of transactions, and potential fiscal implications, thereby enabling an effective alignment of corporate strategy with tax planning and ensuring financial balance within a consolidated management system. Future research prospects include identifying and substantiating the tools of transfer pricing from the perspective of evaluating their effectiveness under current economic conditions. The obtained results, conclusions, and recommendations may be useful for managers of multinational corporations and enterprises engaged in foreign economic activity.

Keywords: transfer pricing, arm's length principle, transfer pricing regulation, transfer price, multinational corporation.

Постановка проблеми. Сучасна світова економіка характеризується глибокими трансформаціями, зумовленими розгортанням глобалізаційних процесів, які сприяють поступовій інтеграції національних економік у єдиний світогосподарський простір. Це проявляється у послабленні бар'єрів для зовнішньоекономічної взаємодії, розширенні доступу до міжнародних ринків, а також зростанні ролі транснаціонального бізнесу та глобальних фінансово-кредитних структур. У результаті активізуються інтеграційні процеси, що прискорюють транснаціональний обіг товарів і послуг, водночас спричиняючи зростання інтенсивності переміщення капіталу та фінансових потоків як між країнами, так і в межах діяльності транснаціональних корпорацій (далі – ТНК).

Трансфертне ціноутворення посідає визначальне місце у структурі податкового регулювання, набуваючи особливої актуальності в умовах поглиблення глобалізаційних тенденцій та зростання ролі транснаціонального бізнесу. Його функціональне значення виходить за межі суто фіскальної складової, охоплюючи аспекти забезпечення макроекономічної рівноваги, підтримання довгострокової фінансової стійкості держави та формування її інституціонального іміджу в системі міжнародних економічних відносин. Еволюція формування та розвитку механізму трансфертного ціноутворення зумовлена об'єктивною потребою транснаціональних корпорацій у координації та збалансуванні фінансових потоків між різними податковими юрисдикціями, у межах яких функціонують їхні корпоративні підрозділи.

Необхідність наукового осмислення трансфертного ціноутворення як специфічного економічного явища виникла ще на початку XX століття, коли транснаціональні корпорації почали активно застосовувати внутрішньогрупові механізми передачі товарів і послуг. Масштабне поширення міжпідроздільних операцій сприяло появі нових управлінських інструментів, що водночас відкривали простір для маніпулювання вартісними параметрами в інтересах окремих корпоративних структур.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання трансфертного ціноутворення досліджені у працях багатьох вітчизняних і зарубіжних учених.

У дослідженні В. Кругляк [1] трансфертна ціна визначається як інструмент вартісного узгодження операцій між структурними одиницями компанії, що використовується для

координації їхніх дій відповідно до загальної корпоративної стратегії. Однак таке розуміння, на нашу думку, є надто обмеженим, оскільки зводить трансфертне ціноутворення до суто внутрішньофірмового механізму, ігноруючи його функціональну роль у сфері податкового регулювання, міжнародної фінансової взаємодії та впливу на макроекономічну стабільність.

Згідно з дослідженням П. Дзюби [2] трансфертна ціна – це вартісне значення, що фіксується при обміні товарами, послугами або виробничими ресурсами між афілійованими підприємствами, коли такі об'єкти торгівлі переміщуються через митний кордон. Проте така інтерпретація має обмежене аналітичне охоплення, оскільки не враховує низку важливих аспектів сучасної трансфертної практики, зокрема операції з нематеріальними активами, ліцензіями, роялті та іншими інструментами, що не передбачають фізичного переміщення через митну територію. Крім того, поза увагою залишається внутрішньодержавний вимір трансфертного ціноутворення, який має не менше значення для податкового регулювання. Отже, наведене визначення потребує концептуального розширення з метою адекватного відображення сучасної багатогранності трансфертних механізмів.

А. Мельник [3] характеризує трансфертну ціну як умовно-розрахунковий фінансовий параметр, який використовується у внутрішньокорпоративних розрахунках між структурними одиницями підприємства або між пов'язаними юридичними особами. В основі цього підходу лежить припущення, що трансфертні ціни здебільшого не відповідають ринковим орієнтирам, оскільки встановлюються поза межами конкурентного середовища – на основі управлінських, податкових або облікових міркувань. Проте таке узагальнення, на нашу думку, потребує методологічної деталізації. У практиці трансфертного ціноутворення можливі випадки, коли вартісні показники в межах пов'язаних операцій можуть бути наближені або ідентичні ринковим, особливо якщо застосовується метод порівняльних неконтрольованих цін і існує доступ до релевантної інформації щодо подібних трансакцій між незалежними сторонами. Водночас при оцінці унікальних об'єктів, які не мають прямих ринкових аналогів або реалізуються в умовах обмеженої конкуренції, застосування ринкового підходу стає проблематичним. Це вимагає використання альтернативних моделей розрахунку, що ґрунтуються на

суб'єктивних припущеннях, і, відповідно, підвищує ймовірність фіскальних спорів і різночитань у процесі контролю.

У новітніх наукових дослідженнях трансфертне ціноутворення часто інтерпретується в рамках галузевої специфіки, що зумовлює звужене трактування його сутності. Наприклад, у сфері банківництва Л. Жердецька [4] розглядає трансфертну ціну як внутрішній індикатор для оцінки вартості фінансових ресурсів, який встановлюється на основі внутрішньобанківських механізмів ціноутворення. Такий підхід спирається на низку концептуальних засад, серед яких – відповідність стратегічним орієнтирам банку, прозорий розподіл фінансових результатів, функціональна самостійність центрів відповідальності, стимулювання управлінських рішень, орієнтованих на ефективність, підтримка партнерської взаємодії між підрозділами, а також наявність розвинутої системи управлінської звітності й аналітики.

Варто зазначити, що у більшості аналізованих нами праць не приділено належної уваги глибинній економічній сутності трансфертної ціни як інструмента стратегічного управління.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Не зважаючи на істотний обсяг наукових досліджень у цій сфері – як у вітчизняному, так і в міжнародному академічному просторі – досі не існує єдиної усталеної дефініції поняття «трансфертна ціна». Його змістовна наповненість трансформувалася відповідно до еволюції економічної теорії та практики, що зумовило виникнення розбіжностей в інтерпретаціях і низки концептуальних суперечностей у науковому дискурсі. Сформоване в межах прикладної корпоративної діяльності трактування трансфертного ціноутворення потребує теоретичного осмислення, що дозволить закласти підґрунтя для його подальшого розвитку, формалізації і узгодження концептуальних підходів.

Формулювання цілей статті (постановка завдання). Метою дослідження є уточнення та обґрунтування концептуальних підходів до тлумачення сутності трансфертна ціна та трансфертне ціноутворення. Для досягнення мети поставлено й виконано такі завдання: систематизовано та узагальнено підходи вітчизняних і зарубіжних учених щодо визначення поняття «трансфертна ціна» та «трансфертне ціноутворення»; уточнено сутність трансфертного ціноутворення.

Виклад основного матеріалу дослідження. У сучасній міжнародній практиці, відповідно до концептуальних засад, викладених у документах Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), трансфертна ціна інтерпретується як умовна величина, що використовується для визначення вартості товарів, послуг або нематеріальних активів у межах операцій між взаємопов'язаними суб'єктами, які входять до складу єдиної корпоративної структури та перебувають під централізованим управлінням. На відміну від ринкових цін, вона може встановлюватися свідомо з відхиленням від ринкових орієнтирів з метою досягнення певних управлінських чи фінансових завдань – таких як перерозподіл прибутковості, оптимізація податкового навантаження або стратегічне переміщення фінансових потоків між юрисдикціями.

У такому розумінні трансфертне ціноутворення виходить далеко за межі бухгалтерського обліку чи суто податкового інструментарію. Воно постає як багатовекторний інструмент внутрішньогрупового регулювання, що виконує функції стратегічного управління ресурсами в умовах транснаціональної інтеграції бізнесу. Такий підхід свідчить про високий рівень складності й багатогранності трансфертного ціноутворення, що вимагає комплексного міждисциплінарного аналізу в контексті глобалізованих економічних процесів [5].

Аналіз сучасних наукових підходів свідчить про домінування погляду, згідно з яким трансфертне ціноутворення слугує насамперед інструментом мінімізації податкових витрат та підвищення ефективності господарської діяльності. Більшість авторів акцентують увагу на прагматичних вигодах його застосування, зокрема у сфері оподаткування.

Зокрема, Л. Задорожня у своїх дослідженнях вказує на те, що трансфертне ціноутворення набуло широкого розповсюдження у зв'язку з розширенням географії діяльності транснаціональних корпорацій, які, використовуючи доступні інструменти податкового планування, прагнуть оптимізувати податкове навантаження [6]. Такий підхід підтримується й іншими дослідниками, які трактують трансфертне ціноутворення, насамперед, як засіб податкового маневрування.

Інший аспект порушує І. Больботенко [7], яка зауважує, що в українській практиці сформувався стійкий стереотип: трансфертні ціни обов'язково повинні відрізнятися від ринкових, зазвичай – у бік завищення. Авторка

справедливо наголошує, що трансфертне ціноутворення саме по собі не несе негативного підтексту, а ціни, встановлені в межах таких операцій, не обов'язково суперечать ринковим механізмам.

З інституціонального погляду К. Іванова розглядає трансфертне ціноутворення «як систему економічних взаємовідносин, що реалізується за умов, відмінних від ринкових, і є окремим інститутом регулювання внутрішньокорпоративних господарських зв'язків» [8]. Зазначений підхід підкреслює унікальну природу трансфертного ціноутворення як інструменту, що виконує функцію регулятора економічних відносин між афілійованими підприємствами. У цьому контексті трансфертне ціноутворення розглядається не просто як засіб визначення вартості внутрішньогрупових операцій, а як цілісний механізм, який формує специфічні «умови взаємодії між пов'язаними суб'єктами господарювання», з урахуванням їх спільної стратегічної мети, ієрархії управління та фінансово-економічної інтеграції.

Важливим науково-методологічним завданням є ретроспективне дослідження трансформації теоретичних уявлень про категорії «трансфертна ціна» та «трансфертне ціноутворення» у світовій економічній науці. Проведення такого аналізу дозволить не лише окреслити логіку зміни підходів до їх інтерпретації в різні історико-економічні періоди, а й виявити глибинні зрушення у функціональному навантаженні цих понять – від інструментів внутрішньогосподарського обліку до складних механізмів транснаціонального управління, які відіграють ключову роль у сучасних глобальних фінансово-економічних системах.

Інтерпретація трансфертних цін у працях Ч. Хонгрена та Дж. Фостера [9] ґрунтується на уявленні про них як про внутрішні інструменти ціноутворення, що забезпечують операційну ефективність компанії. Проте таке трактування обмежується виключно рамками внутрішнього управлінського обліку і не враховує комплексний (макроекономічний) вплив трансфертного механізму на зовнішньоекономічне середовище. У цьому контексті ідеї Дж. Хіршляйфера [10], який пов'язує трансфертні ціни з процесами децентралізації управління, відкривають можливість концептуального переосмислення їх ролі як інструменту стратегічного узгодження між управлінською структурою корпорації та її довгостроковими цілями.

Значущий внесок у переосмислення сфери впливу трансфертного ціноутворення здійснив Т. Хорст [11], який аргументував необхідність інтеграції трансфертного ціноутворення в аналіз міжнародних економічних процесів. Запропонований підхід набуває особливої актуальності в умовах глобалізації, коли більшість корпоративних структур функціонує в багатьох юрисдикціях одночасно, що зумовлює потребу в врахуванні трансграничного характеру фінансових потоків та податкового планування при формуванні трансфертних цін.

Починаючи з 2010 року, у сфері міжнародного оподаткування спостерігається посилення активності, зокрема завдяки ініціативам Організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), серед яких проєкт BEPS [12] («Base Erosion and Profit Shifting»), що започаткував нову парадигму у стандартах трансферного ціноутворення та практиках контролю за його дотриманням. Вказаний часовий відрізок є концептуально значущим як для дослідників, так і для практиків, оскільки він супроводжується зростанням уваги до проблематики податкової прозорості, що зумовило вимоги до посилення податкової комплаєнс-практики та підвищення обізнаності щодо впливу операцій із пов'язаними сторонами.

Попри наявність широкого кола наукових досліджень, присвячених проблемам трансфертного ціноутворення як у вітчизняному, так і в зарубіжному академічному просторі, домінує підхід, у межах якого трансфертна ціна трактується як особливий різновид внутрішньогосподарських цін, що застосовуються для визначення вартості товарів, робіт або послуг при їх передачі між взаємопов'язаними підрозділами однієї корпорації. У більшості авторських підходів акцент робиться на функціональному призначенні таких цін у системі внутрішньокорпоративного обліку, планування та контролю, де вони є важливим інструментом управління ресурсами та координації взаємодії між структурними одиницями бізнес-групи.

З урахуванням узагальнення науково-методологічних підходів, пропонуємо розглядати трансфертну ціну як визначену вартісну величину, що застосовується під час передачі матеріальних і нематеріальних активів у межах господарських операцій між пов'язаними сторонами в рамках єдиної корпоративної структури. На відміну від ринкових цін, вона не є результатом дії конкурент-

них механізмів, а формується під впливом внутрішньо-корпоративних пріоритетів, що можуть включати цілі податкової оптимізації, стратегічного управління прибутком або специфіку облікової політики, притаманної конкретному бізнес-середовищу.

Варто сказати, що трактувати сутність і зміст трансфертних цін можна у вузькому та широкому аспектах.

Аналіз наукових підходів до вивчення трансфертних цін і трансфертного ціноутворення саме з точки зору його тлумачення у вузькому розуміння дав можливість окреслити ключові вектори еволюції наукової думки в цій сфері (табл. 1).

Така внутрішньоорієнтована інтерпретація трансфертного ціноутворення суттєво звужує уявлення про його природу, не враховуючи системного впливу цього явища на глобальні економічні процеси. З урахуванням того, що трансфертні ціни відіграють багатофункціональну роль – не лише як інструмент внутрішньогрупового перерозподілу прибутку чи податкової оптимізації, а й як чинник формування макроекономічної рівноваги, міжнародної інвестиційної привабливості, динаміки руху капіталу та конкурентоспроможності національних економік, таке вузьке трактування є методологічно обмеженим і не відображає комплексної сутності цього інструмента у транснаціональному контексті.

У науковому дискурсі трансфертні ціни розглядаються як специфічні вартісні параметри, що виконують функцію регулятора внутрішньокорпоративних економічних відносин у межах транснаціональних бізнес-структур. Їх встановлення відбувається в результаті централізованого прийняття управлінських рішень, з урахуванням стратегічних цілей корпорації, податкових пріоритетів і операційної доцільності. Оскільки механізми формування таких цін часто є конфіденційними, вони можуть входити до системи комерційно чутливої інформації, що підпадає під режим комерційної таємниці [14]. У цьому контексті трансфертна ціна виконує роль координуючого інструмента, який забезпечує функціональну інтеграцію та ресурсну збалансованість структурних підрозділів корпорації в умовах мультиюрисдикційного середовища.

З огляду на сказане вище, до розглянутих вище напрямів наукового тлумачення сутності трансфертних цін і трансфертного ціноутворення в контексті їх вузького розуміння, ми вважаємо за доцільне додати ще три напрями, які, на нашу думку, вагомо збагатять методологічний і прикладний аспекти дослідження і допоможуть зрозуміти сутнісну значущість трансфертного ціноутворення у більш широкому розумінні (рис. 1).

У ширшому економічному контексті, зокрема в сфері міжнародної торгівлі, транс-

Таблиця 1

Напрями досліджень у сфері трансфертних цін і трансфертного ціноутворення

№	Напрямок	Сутнісна характеристика
1.	Мікроекономічний вектор	Акцент на дослідженні внутрішньофірмових механізмів формування трансфертних цін у межах окремих господарських одиниць
2.	Регуляторна площина	Аналіз трансфертного ціноутворення як інструменту податкового регулювання діяльності транснаціональних корпорацій
3.	Управлінський вимір	Розгляд трансфертного ціноутворення у контексті міжнародного фінансового менеджменту та корпоративного стратегічного планування
4.	Обліковий аспект	Дослідження трансфертного ціноутворення з позицій фінансового та бухгалтерського обліку, з урахуванням специфіки внутрішньогрупових операцій
5.	Корпоративно-організаційний підхід	Моделювання системи трансфертного ціноутворення відповідно до ієрархії управління в межах компанії
6.	Біхевіоральний підхід	Вивчення впливу поведінкових характеристик учасників процесу на механізми формування трансфертних цін
7.	Комплексно-методологічний підхід	Поєднання кількох аналітичних і методологічних підходів для уточнення цілей, функціональних завдань і методів реалізації трансфертного ціноутворення

Джерело: сформовано на основі [13]

Рис. 1. Напрями дослідження з урахуванням широкого трактування сутності трансфертних цін і трансфертного ціноутворення

Джерело: сформовано на основі [13]

фертне ціноутворення розглядається як механізм визначення вартості товарів і послуг, що передаються в межах транснаціональних корпоративних структур, коли учасниками операцій є підрозділи однієї компанії або пов'язані між собою організації, розташовані в різних юрисдикціях. У цьому випадку трансфертна ціна є не просто внутрішньогосподарським інструментом, а засобом впливу на податкові зобов'язання компанії шляхом легального маневрування прибутком між країнами з різними податковими режимами. Такий підхід дає змогу транснаціональним корпораціям оптимізувати фінансові навантаження та ефективно адаптувати свою фінансову політику до особливостей міжнародного регуляторного середовища.

Розширене трактування трансфертної ціни дає змогу глибше осмислити її економічну природу – не тільки як механізму внутрішньогосподарських розрахунків, а як стратегічного інструмента глобального управління фінансовими результатами, що виконує ключову функцію у перерозподілі доходів, оптимізації податкових зобов'язань і трансформації ресурсних потоків в межах взаємопов'язаних корпоративних структур у транснаціональ-

ному середовищі. Такий підхід розкриває багатоаспектну роль трансфертного ціноутворення як чинника формування фінансової архітектури глобального бізнесу, адже особливість трансфертної ціни безпосередньо визначається економіко-функціональними ознаками предмета відповідної господарської операції, що зумовлює варіативність підходів до її формування.

Грунтуючись на зроблених нами узагальненнях, ми пропонуємо під трансфертним ціноутворенням розуміти інструментальну модель формування вартості внутрішньогрупових операцій, що реалізуються між пов'язаними сторонами в межах однієї бізнес-структури. Його сутність полягає у встановленні цінових параметрів з урахуванням юридичних взаємовідносин між учасниками, економічного змісту транзакцій та можливих фінансових наслідків, що дає змогу ефективно поєднувати корпоративну стратегію з податковим плануванням і забезпечувати фінансову збалансованість в межах консолідованої системи управління.

Висновки. Поглиблений аналіз понятійного апарату трансфертного ціноутворення створює концептуальну основу для комплекс-

сного дослідження еволюції системи трансфертного ціноутворення в Україні та світі. Такий аналіз дозволяє структурувати ключові етапи її становлення, простежити специфіку функціонування трансфертного механізму в межах транснаціональних корпорацій, а також виявити систему чинників – як внутрішніх, так і зовнішніх, – що визначають логіку формування трансфертних цін. Крім того, глибоке

розуміння теоретико-методологічних основ цього явища відкриває можливість для критичного переосмислення та класифікації існуючих методів трансфертного ціноутворення з позицій їх релевантності та ефективності в умовах різних господарських сценаріїв, що, у свою чергу, сприятиме формуванню більш адаптивної та економічно обґрунтованої практики їх застосування.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Кругляк В. Аналіз контрольованих операцій та оцінка ризиків – дослідження балансу. *Вісник податкового слова України*. 2014. № 22.
2. Дзюба П. В. Трансфертне ціноутворення у фінансовій системі транснаціональної корпорації: дис. канд. екон. Наук : 08.05.01. Київ, 2005. 210 с.
3. Мельник А.О. Управління трансфертним ціноутворенням на підприємстві. Автореф. дис. канд. Наук : 08.00.04. Харків, 2007. 18 с.
4. Жердецька Л. В. Механізм трансфертного ціноутворення в банку: дис. канд. екон. наук: 08.00.08. Одеса, 2009. 185 с.
5. Glossary of Statistical Terms: Transfer Price. URL: <http://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=2757> (дата звернення: 15.09.2025).
6. Задорожня Л.А. Міжнародна практика трансфертного ціноутворення в контексті оподаткування доходів фізичних і юридичних осіб України. *Економіка і фінанси*. 2014. № 10. С. 62-70.
7. Ботьботенко І.В. Трансферне ціноутворення: обліковий та податково-контрольний аспекти. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія: Економіка і менеджмент*. 2016. Вип. 15. С. 127-131.
8. Іванова К. В. Трансфертне цінотворення в холдингових компаніях: інституціональний підхід. *Вісник Одеського національного університету*. 2010. № 8(114). С. 20-24.
9. Charles T. Horngren, George Foster. Cost accounting : a managerial emphasis. New Jersey : Prentice Hall, Englewood Cliffs, 1991. 964 p.
10. Hirshleifer, J. Internal pricing and decentralized decisions. New York: McGraw Hill, 1964. 27-37 p.
11. Horst, Thomas. Comparable Profits Method, in Practical Guide to U.S. Transfer Pricing, Third Edition (Release 8). Byrnes, Editor : LexisNexis, 2014. 620 p.
12. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). Action Plan on Base Erosion and Profit Shifting. Paris : OECD Publishing, 2013. 44 p.
13. Кузнєцов О., Маслов В., Самойлікова А. Наукові підходи до визначення сутності трансфертних цін та етапів розвитку трансфертного ціноутворення у світі. *Socio-Economic Relations in the Digital Society*, 2025. № 2(56). С. 46-60.
14. Савченко Т. Г. Методологічні та методичні аспекти трансфертного ціноутворення в банківських установах. *Міжнародна економічна політика*. 2006. № 5. С. 5-39.

REFERENCES:

1. Kruhliak, V. (2014). Analiz kontrolovanykh operatsii ta otsinka ryzykiv – doslidzhennia balansu [Analysis of controlled transactions and risk assessment – balance sheet research]. *Visnyk podatkovoho slova Ukrainy*, 22.
2. Dziuba, P. V. (2005). Transfertne tsinoutvorennia u finansovii systemi transnatsionalnoi korporatsii [Transfer pricing in the financial system of a transnational corporation]: dys. kand. ekon. Nauk : 08.05.01. Kyiv. 210 p. (in Ukrainian).
3. Melnyk, A.O. (2007). Upravlinnia transfertnym tsinoutvorenniam na pidpriemstvi [Transfer pricing management in the enterprise]. Avtoref. dys. kand. Nauk : 08.00.04. Kharkiv, 2007. 18 s. (in Ukrainian).
4. Zherdetska, L. V. (2009). Mekhanizm transfertnoho tsinoutvorennia v banku [Transfer pricing mechanism in a bank]: dys. kand. ekon. nauk: 08.00.08. Odesa. 185 p. (in Ukrainian).
5. Glossary of Statistical Terms: Transfer Price. (n.d.). Available at: <http://stats.oecd.org/glossary/detail.asp?ID=2757> (accessed September 15, 2025).

6. Zadorozhnia, L.A. (2014). Mizhnarodna praktyka transfertnoho tsinoutvorennia v konteksti opodatkuvannia dokhodiv fizychnykh i yurydychnykh osib Ukrainy [International transfer pricing practice in the context of taxation of income of individuals and legal entities in Ukraine]. *Ekonomika i finansy*, 10, 62–70.
7. Bolbotenko, I.V. (2016). Transferne tsinoutvorennia: oblikovyi ta podatkovy-kontrolnyi aspekty [Transfer pricing: accounting and tax and control aspects]. *Naukovyi visnyk Mizhnarodnoho humanitarnoho universytetu. Seriya: Ekonomika i menedzhment*, 15, 127–131.
8. Ivanova, K. V. (2010). Transfertne tsynutvorennia v kholdynkhovykh kompaniiakh: instytutsionalnyi pidkhid [Transfer pricing in holding companies: an institutional approach]. *Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu*, 8(114), 20-24.
9. Horngren, Charles T., & Foster, G. (1991). Cost accounting : a managerial emphasis. New Jersey : Prentice Hall, Englewood Cliffs. 964 p. (in English).
10. Hirshleifer, J. (1964). Internal pricing and decentralized decisions. NewYork: McGraw Hill, pp. 27-37. (in English).
11. Horst, Thomas. (2014). Comparable Profits Method, in Practical Guide to U.S. Transfer Pricing, Third Edition (Release 8). Byrnes, Editor : LexisNexis. 620 p. (in English).
12. Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD). (2013). Action Plan on Base Erosion and Profit Shifting. Paris : OECD Publishing. 44 p. (in English).
13. Kuznyetsov, O., Maslov, V., & Samoilikova, A. (2025). Naukovi pidkhody do vyznachennia sutnosti transfertnykh tsin ta etapiv rozvytku transfertnoho tsinoutvorennia u sviti [Scientific approaches to determining the essence of transfer prices and stages of development of transfer pricing in the world]. *Socio-Economic Relations in the Digital Society*, 2(56), 46-60.
14. Savchenko, T. H. (2006). Metodolohichni ta metodychni aspekty transfertnoho tsinoutvorennia v bankivskykh ustanovakh [Methodological and methodological aspects of transfer pricing in banking institutions]. *Mizhnarodna ekonomichna polityka*, 5, 5-39.